

14. 1546. übereinkommen, sich verbinden mit, sich vertragen mit, sich aussöhnen mit (instr., seltener acc.): देवाश्च वा अमुराश्च समदधत् Pāṇkāv. Bk. 13, 6, 9. 12, 6, 8. शपथपूर्वं तेन संधाय Daçak. in Benf. Chr. 198, 1. Hariv. 4174. Kām. Nitīs. 9, 67. 11, 2, 5. संधाना हि कालेषु विगृह्येष्टारिभिः सह R. 6, 11, 11. असंधानो मानाद्यः समेनापि कृतो भूषम् Pāṇkāt. III, 13. MBh. 5, 4281. 12, 2611. Kathās. 17, 47. Bhāg. P. 4, 19, 39. सत्यधर्मव्यपेतेन न संध्यात् Kām. Nitīs. 9, 41. Pāṇkāt. II, 30. संधीत न चानर्थ विगृह्णीयात् बन्धुभिः MBh. 12, 2705. सकृदुष्टं हि यो मित्रं पुनः संधातुमिच्छति Kām. 19. शपथैः संकितस्यापि (v. l. संधिः) न विश्वासं रिपोर्ब्रजेत् Pāṇkāt. II, 39. संसृष्टं ब्रह्मणा तत्र तत्रेण ब्रह्म संकितम् in freundschaftlichem Verhältniss stehend MBh. 1, 3377. ब्राह्मणैः सह संकितो राज्ञा = ऐकार्यमापन्नः P. 6, 2, 154. Schol. der infin. संधितुम् sich aussöhnen Bhāg. P. 9, 19, 9 lässt sich weder auf धा noch auf das denom. संध्य् grammatisch zurückführen. — 4) verwickeln in: यन्मार्गेण समर्थनादिकृत्यै RV. 4, 168, 6. — 5) fassen; pass.: कृतेषु खादिश्च कृतिश्च सं दधे RV. 4, 168, 3. — 6) wieder gutmachen: सर्वमेतदशेषेण मत्वी संधातुमर्हति Kām. Nitīs. 13, 60. — 7) Jmd etwas zufügen: न तत्परस्य संध्यात्प्रतिकूलं यदात्मनः MBh. 13, 5571. संधते भूमरतिं हि सद्धियोगः Kir. 5, 51. साहाय्यम् Beistand leisten: सर्वमेव मर्त्यानां व्यसने समुपस्थिते । वाखात्रेणापि साहाय्यं मित्रादन्यो न संधे ॥ Pāṇkāt. II, 13. Ohne साहाय्यम् dass.: तस्य ते (gen. sg.) पृथिवीपालाः — संध्यास्यते MBh. 3, 3406. — 8) gegen Jmd Stand halten: शतमेको ऽपि संधते प्राकारस्यो धनुर्धरः Pāṇkāt. I, 260. — 9) sich nähern: सक्तेवस्तु संधाय रथेन गजयोधिनः । पातयामास नाराचैः MBh. 3, 15726. — 10) Gebrauch von Etwas (instr.) machen: तस्माद्वलश्च कोषं च (lies: वलं च कोषश्च) नीतिश्चापि विधीयताम् । यथा कालोदये प्राप्ते सम्यक्तेः संध्यामहे (sic) ॥ MBh. 4, 964. — Vgl. संध्य् / dazu gehört संधयोत, संधयामास, संधित), °धा, °धातुर्, °धातव्य, °धान, °धि, °धेय, द्विषंक्ति, संक्ति, सक्ति. — des. zusammensetzen —, herstellen wollen: यथा शीर्षेण शीर्षं संधितेत् Çat. Br. 11, 3, 8, 6.

— अतिसम् 1) Jmd anführen, betriegen: किं पुनरिमामतिसंधाय लभ्यते Çak. 69, 23. तया चन्द्रमसा च विश्वसनीयाभ्यामतिसंधीयते कामिजनसार्वः 32, 5. An beiden Stellen hat die v. l. अतिसं. — 2) einen Gegenstand anführen. zu kurz kommen lassen so v. a. ihn nicht in seiner wahren Bedeutung hervortreten lassen, beeinträchtigen: मूलद्वारं नाचैर्दरिरेतिसंधीत इत्यर्थात् । घटफलपत्रप्रमथादिभिश्च तन्मङ्गलैश्चिनुयात् ॥ Varāh. Brh. S. 32, 82. — Vgl. अतिसंधान und अतिसंधित u. संध्य् mit अति.

— अधिसम् vereinigen auf, in: अर्थासि यस्मिन्नार्थं संधुर्गिरिः RV. 3, 3, 3.

— अनुसम् 1) anreihen: नमोवाक्के वषट्कारो ऽनु संकृतः AV. 13, 4, 26. अनुसंक्तिं am Ende eines comp. sich anschliessend an, in Einklang stehend mit: अहिंसा — सर्वधर्मानुसंकिता MBh. 13, 5593. वाक्यमर्थधर्मानुसंक्तिम् R. 5, 47, 21. — 2, mit seinen Gedanken verfolgen, seine Gedanken —, seine Aufmerksamkeit richten auf, beobachten, nachforschen: अर्थधर्मापेक्षं च वेदशास्त्रविरोधात् । यस्तेर्केणानुसंधते स धर्म वेद नेतरः ॥ M. 12, 106. Bhāg. P. 7, 4, 38. अस्य गुरुलाघवमनुसंधाय Kul. zu M. 11, 191. तं (नरं) तास्ववस्थास्वनुसंधीत तावा वलं तं परिवर्तयेच्च Pāṇkāt. ed. orn. 1, 56. तामनुसंधाना ऽहमपि मर्मभेदिना कामवाणेन संदलित एव Dhūrtas. 73, 11. दुर्गमनुसंधेहि Hit. 90, 22. प्रस्तुतमनुसंधीयताम् 87, 21. परतरं ब्रह्मानुसंधीयताम् Çantic. 3, 11. यथात्मानमनुसंधते Prab. 99, 14. आत्मान-

मनुसंधेहि शोकचर्चा परिकर sammale —, fasse dich (vgl. आत्मानुसंधान bei Mallin. zu Kumāras. 3, 40). Hit. 125, 20. अनुसंधाय धिया sich sammelnd Bhāg. P. 2, 2, 20. — Vgl. अनुसंधान (das Richten der Aufmerksamkeit auf Etwas; vgl. Dhūrtas. 85, 8), अनुसंधेय (worauf man seine Aufmerksamkeit zu richten hat Suçr. 1, 13, 4. zu suchen, anzunehmen: अत्र कथोपकथनं भारते ऽनुसंधेयम् Schol. zu Nalod. 3, 18. Mallin. zu Kumāras. 6, 46) und अनुसंधित u. संध्य् mit अनु.

— अभिसम् 1) zusammenschnappen, hineinschnappen: जम्बैः सं धेक्षुभि पातुधानान् RV. 10, 87, 3. वैश्वानरस्य देष्टुभ्यां हेतिस्तं समधादभि AV. 10, 5, 43. ते तुरपवी निमेषं निमेषमभिसंधतः Çat. Br. 3, 6, 2, 9. अग्निधौमौ वा एतर्हि यजमानमभिसंधतो यत्पशुना प्रतितिष्ठते Kāth. 24, 7. — 2) ein Geschoss mit dem Bogen (instr.) verbinden, — auf denselben legen: तस्योद्धृत्य त्रयेपीका जिता वरदाणिना । ब्रह्मास्त्रेणाभिसंधाय R. 5, 36, 42. — 3) ein Geschoss richten auf (dat. loc.), zielen auf (acc.): नाभिसंधत पाञ्चाल्ये स्मयमानो मुकुर्मुकुः । स्त्रीषं तस्य तु संस्मृत्य वाणान् शिखण्डिने ॥ MBh. 6, 5563. (शूलम्) चित्ते परमकुंडा लक्ष्मणाभिसंक्षितम् R. 3, 8, 5. तदिदं (अस्त्रं) पाण्डवयानामत्तकाभिसंक्षितम् zum Verderben der P. MBh. 10, 703. प्राडुश्चक्रे ततो द्रोणिश्चम् — अभिसंधाय पाण्डूनां पाञ्चालानां च वाह्नीनाम् ॥ 7, 9209. यत्र मामभिसंधत्से तं चारुम् 8651. काकं तमभिसंधाय ससर्ज (अस्त्रम्) R. 2, 96, 44 (Gorr. 103, 43.). — 4) Etwas oder Jmd sich als Ziel setzen, bezwecken, beabsichtigen, vor Augen haben, denken an; mit dem acc.: अभिसंधाय तु फलं दम्भार्थमपि चैव यत् । इत्येते — तं यज्ञं विद्धि राजसम् Bhāg. 17, 12, 23. MBh. 12, 3090. R. 2, 106, 13. Bhāg. P. 3, 29, 8, 9. यदा भुवि जयी राजा तेनं राष्ट्रं ऽभिसंधेत् MBh. 12, 2933. आत्मानं यो ऽभिसंधते सो ऽन्यस्य स्यात्कार्यं कृतः 5471. भवत्तमभिसंधाय जिघांसति भवत्प्रियम् 3105. आद्वानि चैव कुर्वन्ति फलकामाः सदा नराः । अभिसंधाय पितरं पितुश्च पितरं तथा ॥ Hariv. 848. ततः पश्चात्तं कन्याः पुत्रिका अभिसंधेत् wünschte zu haben (oder viell. zeugte) MBh. 1, 3133. कृतमुक्तं तया देवि स्निग्धया सदृशं वचः । कुलं स्वमभिसंधाय R. 3, 14, 2. यदा च भवनाद्रामश्चापपाणिर्विनिर्गतः । तात्रमेवाभिसंधाय धर्माद्विचलितः कथम् ॥ 5, 84, 10. आचार्यवाक्योपरने तदाकथमभिसंधत् । कृतार्थं समुवाचे मो भारतीम् MBh. 4, 913, 434. Vikr. 115. mit dem dat.: तादृशेन ऽभिसंक्षितम् wohl solche haben es auf sich abgesehen MBh. 12, 3089. (अश्वाः) अक्नुतुमैजसम् । उर्ध्वपायाभिसंधाय कुडा युद्धाय 7, 957. अभिसंधते ये च विश्वासायास्य मानवाः 12, 4832. अनभिसंक्षित nicht beabsichtigend, nicht erwartend: पितृव्रमस्ये दिवि ये च मूर्ताः स्वधामुजः काम्यपालाभिसंधी । प्रदानशक्ताः सकलेप्सितानां विमुक्तिदा ये ऽनभिसंक्षितेषु ॥ Rukistava im ÇKDr. u. अभिसंधि. — 5) gemeinsam anerkennen: इन्द्रं यं विश्वा भुवंनाभिसंधुः RV. 1, 101, 6. sich über Etwas (acc.)-verständigen: फलं त्वनभिसंधाय नेत्रिणां वीजिनां तथा । प्रत्यक्षं नेत्रिणामर्थः M. 9, 52. भिन्नम् — मत्त्वमन्योऽन्ये नाभिसंक्षितम् (Schol. = न विचारितम्) R. 5, 82, 5. — 6) Jmd hintergehen, anführen: अन्योऽन्यमभिसंधातुम् MBh. 12, 5416. प्राज्ञो ऽभिसंधते सम्यगबुद्धिसमाश्रयात् ebend. अभिसंधीयते प्राज्ञः प्रमादादपि बुधैः 5119. v. l. für अतिसं Çak. 32, 6, 69, 23. जनें विद्वानेकः सकलमभिसंधाय कपटैः Mālat. 7, 9. — 7) Jmd in seine Gewalt bekommen, sich unterthan machen, in Abhängigkeit halten: तांस्वर्वानभिसंध्यात्सामाद्विभूषकैः M. 7, 159, 180. Rāga-Tab. 4, 530. तेजसा यशसा बुद्ध्या बले नाभिजनेन च । यः कपीनभिसंधते किमवानिव पर्वतान् ॥ R. 6, 4, 52. —